

Note 13 - Kapitaldekning

Finansdepartementet fastsatte 22. august 2014 endringer i forskrifter om kapitalkrav med virkning fra 30. september 2014. Gjennom forskriftsendringene er gjeldende norsk regelverk tilpasset EUs nye kapitalkravsregelverk (CRR/CRD IV-regelverket). Dette regelverket er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen, men de viktigste bestemmelsene er tatt inn i finansieringsvirksomhetsloven og verdipapirhandeloven. Lovverket trådte i kraft fra 1. juli 2013, og innebærer at minstekrav til ren kjernekapital vil øke gradvis frem til 1. juli 2016.

Per 30. september 2014 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent og kravet til systemrisikobuffer 3 prosent. Systemrisikobufferen økte med 1 prosentpoeng fra 1. juli 2014. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er på 10 prosent. Per 30. juni 2015 vil motsyklisk bufferkrav på 1 prosentpoeng bli gjort gjeldende. Samlet minstekrav til ren kjernekapital blir da 11 prosent.

Norske myndigheter har valgt å videreføre Basel I gulvet som et gulv på beregningsgrunnlaget.

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. I juni 2013 søkte banken om overgang til Avansert IRB for de foretaksporteføljene som i dag rapporteres etter IRB Foundation.

De mest sentrale endringene i forbindelse med nytt regelverk:

- Fradrag i ansvarlig kapital vil primært redusere ren kjernekapital, mens man tidligere foretok justering med 50/50 fordeling mellom ren kjernekapital og tilleggs kapital
- Endringer i fradrag for eierandeler i andre finansinstitusjoner. Det skilles mellom vesentlige og ikke vesentlige eierandeler, og fradragene skal tas i samme kapitalklasse som det instrumentet man eier tilhører. Grensen for fradrag for eierandeler i andre finansinstitusjoner heves fra 2 prosent av den andre institusjonens ansvarlige kapital til nå 10 prosent eierskap. Fradragene er begrenset til 10 prosent av egen ren kjernekapital, og alt under 10 prosent inngår i beregningsgrunnlaget. Tidligere kapitaldekningsreserve bortfaller
- Utsatt skattefordel relatert til midlertidige forskjeller innenfor 10 prosent av egen ren kjernekapital skal nå ikke gå til fradrag, men i stedet risikovektes med 250 prosent. Utsatt skattefordel over 10 prosent går til fradrag i ren kjernekapital
- Sum av utsatt skattefordel og vesentlige eierandeler som ikke blir tatt til fradrag i ren kjernekapital kan i sum ikke utgjøre mer enn 17,65 prosent av egen ren kjernekapital
- Innføring av Additional Value Adjustments (AVA-fradrag) - krav om forsvarlig verdsettelse
- Innføring av Credit Value Adjustment (CVA) for derivatposisjoner
- Endringer i regler for risikovektning av eksponeringer på ratede OMF'er og ratede institusjoner skal nå risikovektes etter den aktuelle institusjonens egen rating

I forbindelse med endrede krav til betingelsene for fondsobligasjoner, vil de fondsobligasjonene som ikke tilfredsstillter de nye kravene over tid ikke kunne telle med som øvrig kjernekapital. Obligasjonene vil være gjenstand for en nedtrapping med 30 prosent i 2015 og 10 prosent deretter. SpareBank 1 SMN hadde per 30. september 2014 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under 5,125 prosent.

Fra andre kvartal 2013 er beregningsmetode på operasjonell risiko endret fra basismetode til sjablongmetode for morbank. På konsern beregnes fortsatt datterselskaper etter basismetoden.

Tall for kapitaldekning følger de nye kravene for rapportering fra og med 30. september 2014. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Morbank			Konsern			
31.12.13	30.9.13	30.9.14 (mill. kr)	30.9.14	30.9.13	31.12.13	
2.597	2.597	2.597	Egenkapitalbevis	2.597	2.597	2.597
-0	-0	-0	Egne egenkapitalbevis	-0	-0	-0
895	895	895	Overkursfond	895	895	895
2.496	1.889	2.496	Utjevningfond	2.496	1.889	2.496
3.276	2.944	3.276	Grunnfondskapital	3.276	2.944	3.276
227	-	-	- Avsatt utbytte	-	-	227
124	-	-	- Avsatt gaver	-	-	124
195	106	195	Fond for urealiserte gevinster	206	123	206
-	38	-65	Annen egenkapital	1.282	1.312	1.354
-	-	-	Minoritetsinteresser	69	65	67
-	1.089	1.194	Periodens resultat	1.407	1.038	-
9.811	9.557	10.588	Sum balanseført egenkapital	12.228	10.863	11.242
-447	-447	-447	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-565	-589	-582
-	-	-	- Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	131	57	98
-352	-	-	- Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-	-	-361
-401	-399	-	- 50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	-90	-106
-240	-234	-	- 50 % fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-	-210	-214
-	-	-	- 50 % kapitaldekningsreserve	-	-554	-595
-	-	-	- Minoritetsinteresser bokført i annen egenkapital	-69	-	-
-	-	-	- Minoritetsinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	34	-	-
-109	-109	-28	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-21	-107	-107
-	-1.089	-1.194	Periodens resultat	-1.407	-1.038	-
-	795	872	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (73 prosent etter skatt)	1.027	758	-
-	-	-27	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-36	-	-
-	-	-300	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-367	-	-
-	-	-	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-349	-	-
8.262	8.075	9.465	Sum ren kjernekapital	10.605	9.089	9.374
1.431	1.431	1.440	Hybridkapital	1.707	1.619	1.615
-	-	-	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-9	-	-
9.693	9.506	10.905	Sum kjernekapital	12.302	10.707	10.989
			Tilleggs kapital utover kjernekapital			
-	-	-	- Fondsobligasjon, overskytende beløp av hybridkapital	-	28	31
1.873	1.910	1.875	Ansvarlig kapital	2.566	2.173	2.313
-401	-399	-	- 50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	-90	-106
-240	-234	-	- 50 % fradrag i forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-	-210	-214
-	-	-	- 50 % kapitaldekningsreserve	-	-554	-595
-	-	-43	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-43	-	-
1.231	1.277	1.833	Sum tilleggs kapital	2.523	1.346	1.428
10.924	10.783	12.738	Netto ansvarlig kapital	14.826	12.053	12.417
			Minimumskrav ansvarlig kapital			
1.573	1.592	1.482	Engasjement med spesialiserte foretak	1.732	1.592	1.573
1.478	1.442	1.328	Engasjement med øvrige foretak	1.375	1.443	1.479
363	336	790	Engasjement med massemarked eiendom	1.233	591	628
70	70	138	Engasjement med massemarked SMB	147	76	74
28	31	40	Engasjement med massemarked øvrig	42	35	33
1.157	1.076	1.105	Egenkapitalposisjoner IRB	0	-	-
4.669	4.548	4.884	Sum kredittrisiko IRB	4.529	3.736	3.787
224	225	440	Gjeldsrisiko	440	225	224
8	11	-	- Egenkapitalrisiko	2	13	10
-	-	-	- Valutarisiko	-	-	-
297	297	292	Operasjonell risiko	416	398	398
560	590	778	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	1.860	2.135	2.151
-67	-67	-	- Fradrag	-	-110	-119
-	-	31	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	116	-	-
-	-	-	- Overgangsordning	-	403	316

5.690	5.604	6.425	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.364	6.802	6.767
71.130	70.051	80.315	Beregningsgrunnlag	92.045	85.019	84.591
		3.614	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.142		
			Bufferkrav			
		2.008	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.301		
		2.409	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.761		
		4.417	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	5.062		
		1.434	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	1.400		
			Kapitaldekning			
11,6 %	11,5 %	11,8 %	Ren kjernekapitaldekning	11,5 %	10,7 %	11,1 %
13,6 %	13,6 %	13,6 %	Kjernekapitaldekning	13,4 %	12,6 %	13,0 %
15,4 %	15,4 %	15,9 %	Kapitaldekning	16,1 %	14,2 %	14,7 %